

Deutsch-Polnische Jugendwerk
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Tandem

Koordinační centrum
česko-německých
výměn mládeže

Koordinierungszentrum
Deutsch-Tschechischer
Jugendaustausch

Deutsche Grammatik | Německá gramatika | Gramatyka niemiecka

Podstatná jména

Všechna podstatná jména se v němčině píšou s velkým písmenem, stejně jako vlastní jména a začátky vět. U podstatných jmen stojí buď **člen určitý** *der, die, das*, který odpovídá českému ukazovacímu zájmenu *ten, ta, to*, nebo **člen neurčitý** *ein, eine, ein* odpovídající neurčitému zájmenu *jeden, jedna, jedno*, popř. *nějaký, nějaká, nějaké*. Těmito členy je vyjádřen rod podstatných jmen. Němčina stejně jako čeština rozlišuje tři rody:

- **mužský** – na rozdíl od češtiny se dále nerozlišuje na životný a neživotný (*der Lehrer* „učitel“, *der Baum* „strom“),
- **ženský** (*die Frau* „žena“) a
- **střední** (*das Auto* „auto“).

Rod podstatných jmen se v obou jazycích velmi často liší. Doporučujeme učit se ho spolu se slovíčkem, nejlépe za použití určitého členu (např. *das Haus* „dům“).

Němčina rozlišuje čtyři pády v *jednotném* i *množném čísle*. Tyto pády jsou srovnatelné s 1. až 4. pádem v češtině, němčina je však na rozdíl od češtiny vyjadřuje pomocí **členu** v patřičném tvaru (např. v 1. a 4. pádu pl. jen *die* u určitého a nula \emptyset u neurčitýho členu), popř. pomocí **koncovek**, kterých má ve srovnání s češtinou velmi málo. V případě českého 6. a 7. pádu si němčina vystačí s předložkovým spojením ve 3. nebo ve 4. pádě, při oslovení se užívá 1. pádu.

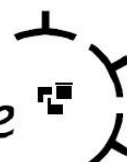
1. pád jednotného a množného čísla

	Das ist... To je...			Das sind... To jsou...			
	Nom. Sg. (1. pád j. č.)			Nom. Pl. (1. pád mn. č.)			
mužský	der	(učitel)	Lehrer	die	(učitelé)	Lehrer	
				\emptyset	(bratři)	Br-ü-der	
		(bratr)	Bruder		(psi)	Hund	-e
	ein	(pes)	Hund		(hosté)	Gäst	-e
		(host)	Gast		(muži)	M-ä-nn	-er
		(muž)	Mann		(studenti)	Student	-en
ženský	die	(student)	Student		(parky)	Park	-s
		(park)	Park		(matky)	M-ü-ter	
		(matka)	Mutter	die	(noci)	N-ä-cht	-e
				\emptyset	(ženy)	Frau	-en
	eine	(žena)	Frau		(tašky)	Tasche	-n
	(taška)	Tasche		(babičky)	Oma	-s	
	(babička)	Oma					

© 2012, Tandem. Materiál je chráněn autorským právem. Pro jeho použití v jiných než zákonem stanovených případech je nutný souhlas Tandemu nebo DPJW.

© 2012, Tandem. Das Material ist urheberrechtlich geschützt. Abdruck, Veröffentlichung, Vervielfältigung – auch auszugsweise – bedarf einer vorherigen Genehmigung durch Tandem oder das DPJW.

© 2012, Tandem. Materiały chronione prawem autorskim. Używanie materiałów (z wyjątkiem sytuacji, gdy prawo autorskie stanowi inaczej) wymaga wcześniejszej zgody Tandemu lub PNWM.

		Das ist... To je...			Das sind... To jsou...		
		Nom. Sg. (1. pád j. č.)			Nom. Pl. (1. pád mn. č.)		
střední	das ein	(dívka)	Mädchen	die	(dívky)	Mädchen	
		(vlas)	Haar	Ø	(vlasy)	Haar	-e
		(obraz)	Bild		(obrazy)	Bild	-er
		(oko)	Auge		(oči)	Auge	-n
		(srdce)	Herz		(srdce)	Herz	-en
		(tým)	Team		(týmy)	Team	-s

Mnoho substantiv v pl. **přehlasuje**, tzn. jedna samohláska je nahrazena jinou, např. *der Bruder* „bratr“ - *die Brüder* „bratři“.

4. pád jednotného a množného čísla

		Ich sehe... Ich kenne... Ich habe... Vidím... Zním... Mám ...					
		Akk. Sg. (4. pád j. č.)			Akk. Pl. (4. pád mn. č.)		
mužský	den einen	(učitele)	Lehrer	die	(učitele)	Lehrer	
		(bratra)	Bruder	Ø	(bratry)	Br-ü-der	
		(psa)	Hund		(psy)	Hund	-e
		(hosta)	Gast		(hosty)	Gäst	-e
		(muže)	Mann		(muže)	M-ä-nn	-er
		(studenta)	Student		(studenty)	Student	-en
ženský	die eine	(park)	Park		(parky)	Park	-s
		(matku)	Mutter	die	(matky)	M-ü-tter	
		(noc)	Nacht	Ø	(noci)	N-ä-cht	-e
		(ženu)	Frau		(ženy)	Frau	-en
		(taška)	Tasche		(tašky)	Tasche	-n
(babičku)	Oma		(babičky)	Oma	-s		
střední	das ein	(dívku)	Mädchen	die	(dívky)	Mädchen	
		(vlas)	Haar	Ø	(vlasy)	Haar	-e
		(obraz)	Bild		(obrazy)	Bild	-er
		(oko)	Auge		(oči)	Auge	-n
		(srdce)	Herz		(srdce)	Herz	-en
		(tým)	Team		(týmy)	Team	-s

Jen 4. pád stojí po předložkách:

bis	po	um	kolem
durch	skrz	gegen	proti
für	pro	ohne	bez

4. pád může stát i po předložkách, které se váží se 3. pádem.

an	na, k	in	do, v	unter	pod
auf	na	neben	vedle	vor	před
hinter	za	über	přes	zwischen	mezi

Pomůckou pro to, abychom mohli určit, v jakém pádě je nutno předložku v konkrétním případě použít, jsou otázky *Wohin?* nebo *Wo?*

Kam, wohin? → 4. pád

Kde, wo? → 3. pád

Např.: schovat se za strom. → *Kam, wohin?* → 4. pád
 → sich hinter den Baum verstecken.
 schovat se za stromem. → *Kde, wo?* → 3. pád
 → sich hinter dem Baum verstecken.

Slovesa

→ Německé sloveso má stejně jako české tři osoby (1., 2., 3.) v *jednotném* i *množném čísle*.

→ Němčina má na rozdíl od češtiny *3 minulé* a *2 budoucí časy*

Minulost					
ich	war		→	byl = ♂ //	jsem
	bin	gewesen		byla = ♀ /	
	war	gewesen		bylo ¹	

Budoucnost					
ich	werde	schreiben	→	budu	psát
	werde	geschrieben haben			

→ Slovesa *být* se časuje podle následující tabulky:

<i>Osobní zájmeno</i>	<i>být</i>	<i>Personalpronomen</i>	<i>sein</i>
já	jsem	ich	bin
ty	jsi	du	bist
on /ona /ono	je	er /sie /es	ist
	→ ...Čech, Němec		→ ...ein Tscheche, ein Deutscher
my	jsme	wir	sind
vy	jste	ihr	seid
		Sie	sind
oni /ony /ona	jsou	sie	sind
	→ ...doma, ve škole		→ ...zu Hause, in der Schule

¹ *Bylo jsem* (= 1. Person) wird zwar nicht benutzt, da Sächliches kaum über sich selber spricht. In der 3. Person Sg. ist die Form *bylo* jedoch durchaus üblich.

→ Zápor se tvoří pomocí záporné částice **nicht** nebo záporného zájmena **kein**. Stojí volně ve větě, není tedy jako v češtině částí slova. Viz následující tabulku:

př.	Já nejsem Tomáš.	→	„Ich bin nicht Thomas.“
ale:	To nemá smysl.	→	„Das hat keinen Sinn.“

→ Rozlišujeme tzv. slovesa **slabá** → pravidelná (např. *wohnen* „bydlet“) a slovesa **silná** → nepravidelná (např. *essen* „jíst“) podle tvoření minulého času (**wohnen**, **wohnte**, h. **gewohnt** vs. *essen*, *aß*, h. *gegessen*). U silných sloves navíc v přítomném čase dochází ke změně kmenové samohlásky *-e-*, *-a-*, *-o-* ve 2. a 3. osobě jednotného čísla.

		slabá slovesa		silná slovesa				
	<i>inf.</i>	bydlet	čekat	jíst	dát	jezdit	vzít, brát	
	<i>osoba</i>	wohnen	warten	essen	geben	fahren	nehmen	
j.č.	1.	ich	wohne	warte	esse	gebe	fahre	nehme
	2.	du	wohnst	wartest	isst	gibst	fährst	nimmst
	3.	er, sie	wohnt	wartet	isst	gibt	fährt	nimmt
mn.č.	1.	wir	wohnen	warten	essen	geben	fahren	nehmen
	2.	ihr	wohnt	wartet	esst	gibt	fahrt	nehmt
	3.	sie	wohnen	warten	essen	geben	fahren	nehmen

→ Významným pomocným slovesem při tvoření minulého času je sloveso *haben* „mít“. Časuje se nepravidelně.

ich	habe	wir	haben
du	hast	ihr	habt
er /sie /es	hat	sie	haben

→ Slovesa, která jsou tvořena předponou, dělíme do dvou skupin:

1. slovesa s **neodlučitelnou předponou** (viz tabulky). Tyto předpony nemohou stát samostatně.

Neodlučitelné předpony	
bestellen	objednat
gefallen	líbit se
empfinden	cítit, pociťovat
entscheiden	rozhodnout
erledigen	vyřídít
misstrauen	nedůvěřovat
verkaufen	prodat
zerreißen	roztrhat

	objednat	dostat	rozhodnout
	bestellen	bekommen	entscheiden
ich	bestelle	bekomme	entscheide
du	bestellst	bekommst	entscheidest
er /sie	bestellt	bekommt	entscheidet
wir	bestellen	bekommen	entscheiden
ihr	bestellt	bekommt	entscheidet
sie	bestellen	bekommen	entscheiden

2. slovesa s odlučitelnou předponou. Ve větě stojí předpona na konci.

Odlučitelné předpony (např.)	
anbieten	nabídnout
ausschalten	vypnout
einkaufen	nakoupit
weitermachen	pokračovat
vorbereiten	připravit
teilnehmen	účastnit se

	nakoupit einkaufen	nabídnout anbieten	účastnit se teilnehmen
ich	kaufe ...ein	biete ...an	nehme ...teil
du	kaufst ...ein	bietest ...an	nimmst ...teil
er / sie	kauft ...ein	bietet ...an	nimmt ...teil
wir	kaufen ...ein	bieten ...an	nehmen ...teil
ihr	kauft ...ein	bietet ...an	nehmt ...teil
sie	kaufen ...ein	bieten ...an	nehmen ...teil

